

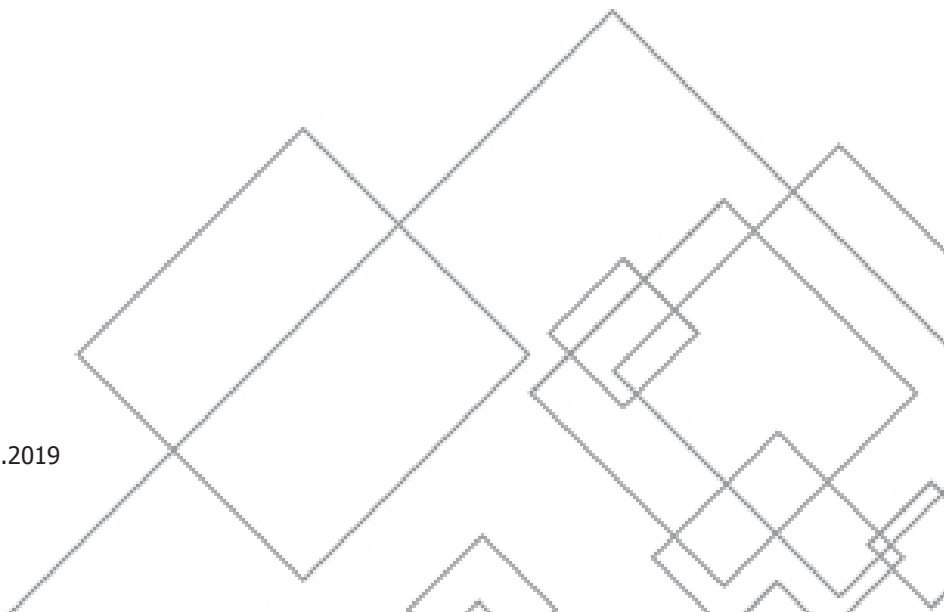

IMDi
Integrerings- og
mangfoldsdirektoratet

Håndbok for håndtering av saker om negativ sosial kontroll, tvangsekteskap, barneekteskap og æresrelatert vold

En veiledning til hvordan man kan identifisere og følge opp mulige utsatte

19.09.2019

Innhold

Negativ sosial kontroll	3
Negativ sosial kontroll og utenlandsreise	7
Tvangsekteskap	11
Barneekteskap	15
Æresrelatert vold	19
Nyttig kontaktinfo	23

Negativ sosial kontroll

Hva er negativ sosial kontroll?

- Ulike former for oppsyn, press, trusler og tvang som utøves for å sikre at en person lever i tråd med familiens eller gruppens normer og verdier.
- Kontrollen kjennetegnes ved at den er systematisk.
- Frihetsbegrensningen bryter med den enkeltes rettigheter og norsk lov.

Negativ sosial kontroll utøves mot både barn og voksne, i ulike miljøer og over landegrenser. Kontrollen kan tilta/forsterkes i møte med det norske samfunnet, som kan oppleves som truende og fremmed. Når en person gjør noe som påvirker familiens anseelse og ære på en negativ måte, kan det få konsekvenser for familien her i Norge og slektninger i et annet land.

Aktuelle straffebud som kan benyttes ved negativ sosial kontroll:

Straffeloven § 282. Mishandling i nære relasjoner

Med fengsel inntil 6 år straffes den som ved trusler, tvang, frihetsberøvelse, vold eller andre krenkelser, alvorlig eller gjentatt mishandler

- a) sin nåværende eller tidligere ektefelle eller samboer,
- b) sin eller nåværende eller tidligere ektefelles eller samboers slektning i rett nedstigende linje,
- c) sin slektning i rett oppstigende linje,
- d) noen i sin husstand, eller
- e) noen i sin omsorg

Straffeloven § 283. Grov mishandling i nære relasjoner

Grov mishandling i nære relasjoner straffes med fengsel inntil 15 år.

Helsekonsekvensene for personer som blir utsatt, kan være store, og for eksempel gi psykiske helseplager og traumer. Akkurat hvilke konsekvenser kontrollen påfører den enkelte, avhenger av den enkeltes opplevelse av kontrollen og i hvilken grad det påfører dem skyld og skam.

Tegn som bør utløse bekymring om negativ sosial kontroll

Familiens ære og anseelse er ofte relatert til at kvinnene oppfører seg ærbart og dydig, og den er særlig knyttet til kvinnens seksuelle atferd. Det handler blant annet om å ikke ha kjæreste eller seksuell omgang før ekteskapet.

Menn får ofte større handlingsrom enn kvinner, men kan samtidig pålegges et ansvar for å kontrollere atferden til familiens kvinner. Homoseksualitet kan øke risikoen for å bli utsatt for negativ sosial kontroll, særlig hvis personen kommer fra en kultur eller et miljø hvor dette ansees som skam eller som et ikke-eksisterende fenomen.

Vær obs på personer som har foreldre som verge, som ikke samtykker til utredning for grad av psykisk utviklingshemming.

Tegn på at kvinner kan være utsatt for negativ sosial kontroll	Tegn på at menn kan være utsatt for negativ sosial kontroll
<ul style="list-style-type: none">• restriksjoner på hvem hun kan omgås med i familien, i nabolaget og på skolen, og hvilke venner hun kan ha• ikke lov til å delta på fritidsaktiviteter• ikke lov til å ha kontakt med menn• kontroll av pc, telefon, økonomi• klær/klesdrakt og konflikter rundt dette• redd for å dra hjem• brødre eller andre slektninger følger med på hennes oppførsel på skolen• hentes hver dag av foreldre eller søsken når skoledagen er over• endrer atferd fra aktiv/deltakende til passiv/innesluttet eller motsatt• uttrykker ønske om å flytte hjemmefra fordi foreldrene er strenge• har hemmelige kjærestere• lever et dobbeltliv• opplever problemer i forbindelse med en skilsmisse• bryter med normer for kjønn og seksualitet (lesbisk, bifil, transperson eller interkjønnperson)	<ul style="list-style-type: none">• bruker mye tid på å følge med på sine kvinnelige slektninger• endrer atferd fra aktiv/deltakende til passiv/innesluttet eller motsatt• kontroll av pc, telefon, økonomi• klær/klesdrakt og konflikter rundt dette• uttrykker ønske om å flytte hjemmefra fordi foreldrene er strenge• har hemmelige kjærestere• redd for å dra hjem• lever et dobbeltliv• bryter med normer for kjønn og seksualitet (homofil, bifil, transperson eller interkjønnperson)

Opplysningsplikt og avvergeplikt

Opplysningsplikten:

Ifølge barnevernloven § 6-4 har alle offentlig ansatte samt en rekke yrkesutøvere med profesjonsbestemt taushetsplikt, uavhengig av om vedkommende arbeider i det offentlige eller i det private, plikt til å gi opplysninger til barnevernet blant annet når det er grunn til å tro at et barn blir mishandlet i hjemmet eller det foreligger andre former for alvorlig omsorgssvikt, jf. §§ 4-10, 4-11 og 4-12.

Opplysningsplikten er todelt og går foran taushetsplikten:

Du skal på eget initiativ og uoppfordret informere barneverntjenesten når du er bekymret. Varsling skal skje umiddelbart. Dette omtales ofte som «meldeplikt».

Du plikter å gi opplysninger når barneverntjenesten ber om det.

Avvergeplikten:

Ifølge straffelovens generelle bestemmelse er alle forpliktet til «gjennom anmeldelse eller på annen måte å søke å avverge en straffbar handling eller følgene av den, på et tidspunkt da dette fortsatt er mulig og det fremstår som sikkert eller mest sannsynlig at handlingen er eller vil bli begått». Den generelle avvergingsplikten omfatter også deg som fagperson.

Avvergeplikten gjelder de straffbare handlingene som vises til i § 196 i straffeloven. Eksempler på slike handlinger er voldtekt og seksuell omgang ved misbruk av overmaktsforhold og lignende, alvorlig eller gjentatt mishandling eller overgrep i nære relasjoner og grov kroppsskade.

Avvergeplikten går foran lovpålagt taushetsplikt, og gjelder alle og til enhver tid – både på jobb og i fritiden.

Plikten til å avverge kjønnslemlestelse følger av straffeloven § 284 tredje ledd. I likhet med straffeloven § 196 gjelder avvergeplikten etter straffeloven § 284 tredje ledd uten hensyn til taushetsplikt.¹

Det er straffbart å medvirke til brudd på avvergeplikten, for eksempel ved å overtale noen til ikke å melde fra til politiet.

1 Avvergeplikten inntreffer når det er mer sannsynlig at en jente/ kvinne kan bli utsatt for kjønnslemlestelse enn at hun ikke vil bli det, og når det er en mulighet for å avverge inngrepet. Avverging kan skje ved melding til barneverntjeneste, melding til politiet eller på annen måte. Følgende er omfattet av avvergeplikten: yrkesutøvere og ansatte i barnehager, barnevernet, sosialtjenesten, helse- og omsorgstjenesten, skoler, skolefritidsordninger og trossamfunn, samt forstandere og religiøse ledere i trossamfunn.

Temaer som bør belyses under samtalen

Husk å informere om at du har opplysningsplikt og avvergeplikt.

- Hvem stoler du på?
- Hvem bestemmer i storfamilien både i og utenfor Norge?
- Frykter du å bli giftet bort mot din vilje? Når, hvor, hvem?
- Er du forlovet? Når, hvor, hvem?
- Hva er din og din families oppholdsstatus?
- Er det fysisk eller annen form for vold i bildet?
- Hvem i din familie er det mest sannsynlig vil utøve vold mot deg dersom du har gjort noe de misliker?
- Har det tidligere vært æresrelaterte konflikter i din familie, og hvordan har de blitt håndtert?
- Er situasjonen slik at du ikke kan gå hjem uten fare for alvorlige konsekvenser?
- Er det fare for at du kan bli isolert, tvunget til utlandet og/eller tvunget til ekteskap i umiddelbar fremtid?
- Har du vært i kontakt med øvrig hjelpeapparat tidligere?

Hva gjør du med informasjonen du har fått?

Personen er under 18 år

- Dersom det er grunn til å tro at personen er utsatt for, eller står i fare for å bli utsatt for, negativ sosial kontroll, har du en plikt til å melde fra til barnevernet.
- Hvis et barns liv eller helse står i fare, må du umiddelbart melde fra til politiet, jf. avvergeplikten.
- Hvis du er i tvil om hvorvidt bekymringen din utløser opplysningsplikten til barneverntjenesten, kan det være nyttig å diskutere saken anonymt med barneverntjenesten og få konkrete råd.

Personen er over 18 år

- Dersom det er grunn til å tro at personen er utsatt for, eller står i fare for å bli utsatt for, negativ sosial kontroll, skal politiet kontaktes dersom avvergeplikten inntreffer.
- Om personen ønsker det, bør hun/han henvises til krisesenter.

Dersom du er usikker på hvordan du skal vurdere risikoen og alvorlighetsgraden i en sak, eller hvordan du skal gå frem for å kartlegge situasjonen, kan du også kontakte [Kompetanseteamet mot tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og negativ sosial kontroll](#). Kompetanseteamet kan drøfte saken anonymt med deg og gi veiledning og konkrete råd.

Noen skoler har [minoritetsrådgivere](#), som har spisskompetanse på negativ sosial kontroll og tvangsekteskap.

Negativ sosial kontroll og utenlandsreise

Negativ sosial kontroll og utenlandsreise

Utenlandsreiser er ofte en risiko i saker som handler om negativ sosial kontroll, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse. Det er viktig å være oppmerksom på personer som det er mulig kan bli etterlatt i utlandet eller flyttet utenlands mot sin vilje. Hvis personen blir etterlatt ufrivillig i utlandet over lengre tid, kan det føre til tap av oppholdstillatelse, tapte norskkunnskaper og tap av utdanning og arbeid. Ved mistanke om at en person skal bli etterlatt i utlandet mot sin vilje, er det viktig å prøve å forhindre reisen.

Utenrikstjenesten gir bistand til norske borgere i utlandet. Ambassadene i Amman, Ankara, Islamabad og Nairobi har spesialutsendinger med spisskompetanse i negativ sosial kontroll, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse (integreringsrådgivere). Spesialutsendingene veileder andre ambassader i sine respektive regioner i saker der personer holdes tilbake i utlandet mot sin vilje.

Det er begrenset hva norske myndigheter kan bistå med når en person oppholder seg i utlandet. Utenrikstjenesten må forholde seg til vertslandets lover og regler, og det er ikke alltid disse gir beskyttelse mot tvangsekteskap eller andre handlinger som er straffbare i Norge. I praksis er det krevende å gi bistand i enkelte land, og i noen tilfeller er det ikke mulig. Ansatte på skole og i hjelpeapparatet må være tydelige på dette når de kommuniserer med personen. Det er viktig å være klar over at norske myndigheter fraråder reiser og opphold i enkelte land, og at norske borgere ikke kan forvente den samme bistanden fra utenrikstjenesten i land hvor det er utstedt reiseråd. Oversikt over reiseråd finner du på regjeringen.no. Bruk disse aktivt i veiledningssamtaler.

Aktuelle straffebud som kan benyttes ved negativ sosial kontroll:

Straffeloven § 282. Mishandling i nære relasjoner

Med fengsel inntil 6 år straffes den som ved trusler, tvang, frihetsberøvelse, vold eller andre krenkelser, alvorlig eller gjentatt mishandler

- a) sin nåværende eller tidligere ektefelle eller samboer,
- b) sin eller nåværende eller tidligere ektefelles eller samboers slektning i rett nedstigende linje,
- c) sin slektning i rett oppstigende linje,
- d) noen i sin husstand, eller
- e) noen i sin omsorg

Straffeloven § 283. Grov mishandling i nære relasjoner

Grov mishandling i nære relasjoner straffes med fengsel inntil 15 år.

Tegn som bør utløse bekymring i forbindelse med en utenlandsreise

- Søknad om lengre ferie / forlenget permisjon.
- Økende konflikt med familien som utløser reiseplaner.
- Involvering fra barneverntjenesten har fremskyndet planene om en utenlandsreise.
- Personen eller søsken har tidligere hatt ufrivillig utenlandsopphold.
- Andre i familien har blitt giftet bort mot sin vilje.
- Personen har gjort noe, eller det ryktes om noe, som innebærer risiko for ærestap. For eksempel kjæreste, sex før ekteskap eller bilder på sosiale medier som kan oppfattes som dristige.
- Klær/klesdrakt og konflikter rundt dette.
- Personen bryter med normer for kjønn og seksualitet, slik som lesbiske, homofile, bifile, transpersoner og interkjønnpersoner.
- Venner/medelever uttrykker bekymring i forbindelse med reisen.
- Personen uttrykker bekymring i forbindelse med reisen.
- Melding om flytting til utlandet.

Opplysningsplikt og avvergeplikt

Opplysningsplikten:

Ifølge barnevernloven § 6-4 har alle offentlig ansatte, samt en rekke yrkesutøvere med profesjonsbestemt taushetsplikt, uavhengig av om vedkommende arbeider i det offentlige eller i det private, plikt til å gi opplysninger til barnevernet blant annet når det er grunn til å tro at et barn blir mishandlet i hjemmet eller det foreligger andre former for alvorlig omsorgssvikt, jf. §§ 4-10, 4-11 og 4-12.

Opplysningsplikten er todelt og går foran taushetsplikten:

1. Du skal på eget initiativ og uoppfordret informere barneverntjenesten når du er bekymret. Varsling skal skje umiddelbart. Dette omtales ofte som «meldeplikt».
2. Du plikter å gi opplysninger når barneverntjenesten ber om det.

Avvergeplikten:

Ifølge straffelovens generelle bestemmelse er alle forpliktet til «gjennom anmeldelse eller på annen måte å søke å avverge en straffbar handling eller følgene av den, på et tidspunkt da dette fortsatt er mulig og det fremstår som sikkert eller mest sannsynlig at handlingen er eller vil bli begått». Den generelle avvergingsplikten omfatter også deg som fagperson.

Avvergeplikten gjelder de straffbare handlingene som vises til i § 196 i straffeloven. Eksempler på slike handlinger er voldtekt og seksuell omgang ved misbruk av overmaktsforhold og lignende, alvorlig eller gjentatt mishandling eller overgrep i nære relasjoner grov kroppsskade.

Avvergeplikten går foran lovpålagt taushetsplikt, og gjelder alle og til enhver tid – både på jobb og i fritiden.

Plikten til å avverge kjønnslemlestelse følger av straffeloven § 284 tredje ledd. I likhet med straffeloven § 196 gjelder avvergingsplikten etter straffeloven § 284 tredje ledd uten hensyn til taushetsplikt.¹

Det er straffbart å medvirke til brudd på avvergeplikten, for eksempel ved å overtale noen til ikke å melde fra til politiet.

Temaer som bør belyses under samtalen

Husk å informere personen om at du har opplysningsplikt og avvergeplikt.

- Når og hvor reiser du? Hvor lenge blir du borte?
- Er billetter og reisedokumenter gjort klart? Er det kjøpt returbillett til deg?
- Skal hele familien reise? Hvem skal dere bo hos?
- Er du kjent med planer om at du skal bli igjen i utlandet eller giftes bort?
- Har andre i din familie blitt giftet bort mot sin vilje?
- Har du eller dine søsken ufrivillige utenlandsopphold tidligere?
- Er du bekymret for reisen? Hva er det som gjør at du er bekymret?
- Har du gjort noe, eller er det rykter om deg, som innebærer risiko for ærestap, og som kan være bakgrunn for reiseplanene? (For eksempel kjæreste, sex før ekteskap eller bilder på sosiale medier som kan oppfattes som dristige.)
- Har konflikten/kontrollen/volden eskalert?
- Hva er din oppholdsstatus? Har du dobbelt statsborgerskap?
- Har du snakket med noen andre, som venner, søsken og andre i familien? Er det noen som støtter deg og kan hjelpe deg?
- Har du snakket med noen i hjelpeapparatet?

1 Avvergeplikten inntreffer når det er mer sannsynlig at en jente/ kvinne kan bli utsatt for kjønnslemlestelse enn at hun ikke vil bli det, og når det er en mulighet for å avverge inngrepet. Avverging kan skje ved melding til barneverntjeneste, melding til politiet eller på annen måte. Følgende er omfattet av avvergeplikten: yrkesutøvere og ansatte i barnehager, barnevernet, sosialtjenesten, helse- og omsorgstjenesten, skoler, skolefritidsordninger og trossamfunn, samt forstandere og religiøse ledere i trossamfunn.

Hva gjør du med informasjonen du har fått?

Personen er under 18 år

- Dersom det er grunn til å tro at et barn/ungdom er, eller står i fare for å bli, ufrivillig etterlatt i utlandet, har du en plikt til å melde fra til barnevernet.
- Hvis et barns/ungdoms liv eller helse står i fare, må du umiddelbart melde fra til politiet, jf. avvergeplikten.
- Dersom barnet/ungdommen gir deg opplysninger om at han eller hun frykter å bli etterlatt i utlandet, eller du selv har en sterk bekymring for at barnet/ungdommen skal etterlates i utlandet mot sin vilje, der foreldrene eller andre omsorgspersoner ikke er i stand til eller unnlater å ivareta omsorgen, bør du vurdere å ta kontakt med politiet. Politiet kan foreta en vurdering av hvorvidt pass skal utstedes, eller kreve passet innlevert i henhold til passloven §§ 5 og 7. Dersom barnet/ungdommen ikke er norsk statsborger, bør du vurdere å ta kontakt med Utlendingsdirektoratet.
- Hvis du er i tvil om hvorvidt bekymringen din utløser opplysningsplikten til barneverntjenesten, kan det være nyttig å diskutere saken anonymt med barneverntjenesten og få konkrete råd.

Personen er over 18 år

- Dersom det er grunn til å tro at en person er, eller står i fare for å bli, ufrivillig etterlatt i utlandet, skal politi kontaktes.
- Dersom personen befinner seg i utlandet, gir du informasjon om hvor hun/han kan henvende seg.
- Om personen ønsker det, bør hun/han henvises til krisesenter.

Dersom du er usikker på hvordan du skal vurdere risikoen og alvorlighetsgraden i en sak, eller hvordan du skal gå frem for å kartlegge situasjonen, kan du også kontakte [Kompetanseteamet mot tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og negativ sosial kontroll](#). Kompetanseteamet kan drøfte saken anonymt med deg og gi veiledning og konkrete råd.

Noen skoler har [minoritetsrådgivere](#), som har spisskompetanse på negativ sosial kontroll og tvangsekteskap.

Tvangsekteskap

Hva er tvangsekteskap?

Ekteskapsinngåelse der en eller begge ektefeller ikke har mulighet til å velge å forbli ugift uten å bli utsatt for vold, frihetsberøvelse, annen straffbar eller urettmessig atferd eller utilbørlig press. Tvangsekteskap er en form for vold i nære relasjoner. Det kan i praksis også innebære at den enkelte ikke har mulighet til å velge seg ut av en forlovelse eller et inngått ekteskap, eller velge en annen partner på tvers av familiens ønsker, uten å bli utsatt for represalier.

Sentrale lover om tvangsekteskap

Det er straffbart å tvinge noen til å inngå ekteskap, uavhengig av om ekteskapet blir inngått i Norge eller utlandet. Det er også straffbart å medvirke til at en person blir tvangsgiftet i et annet land.

- I ekteskapsloven § 1 b står det at kvinner og menn har samme rett til fritt å velge ektefelle. Ekteskap skal bare inngås av egen fri vilje og med eget samtykke.
- Et utenomrettslig/religiøst tvangsekteskap kan være straffbart som forsøk på overtredelse av straffeloven § 253 første ledd, jf. straffeloven § 16.
- Ekteskap som er inngått under press eller tvang, kan gjøres ugyldig (ekteskapsloven § 16).
- Straffeloven § 253 omhandler tvangsekteskap. Straffen er fengsel inntil 6 år. Medvirkning straffes på samme måte.
- Tvangsekteskap kan medføre tvungen seksuell omgang, som omfattes av straffeloven kapittel 26 om seksuallovbrudd.

Ekteskap som er inngått i utlandet, der minst en av partene er norsk statsborger eller har fast bosted i Norge, er ugyldig dersom

- en av partene er under 18 år når de gifter seg
- ekteskapet er inngått uten at begge parter var til stede under vigselen
- en av partene allerede er gift

Hvem kan bli utsatt for tvangsekteskap?

- Personer av alle kjønn
- Personer med bakgrunn fra ulike land, religioner og sosialøkonomiske lag.
- Personer som kan ha levd fritt frem til det som ansees som gifteklar alder.
- Personer som har vokst opp og visst at de skal giftes med en bestemt person.
- Personer som har en atferd, eller det er rykter om en atferd, som strider med familiens/miljøets normer og verdier.
- Personer som bryter med normer for kjønn og seksualitet, som lesbiske, homofile, bifile, transpersoner og interkjønnpersoner.
- Personer med nedsatt kognitiv funksjonsevne. Disse er særlig utsatt.
- Familier som ønsker å hjelpe slektninger til å komme til Norge gjennom inngåelse av ekteskap (såkalt omgåelsesekteskap eller proforma).
- Personer som nedbetaler en gjeld ved å gifte seg.
- Personer kan ha vært utsatt for tvangsekteskap før de kom til Norge.

Tegn som bør utløse bekymring om tvangsekteskap

- Synlige skader etter fysisk vold.
- Utsatt for sterk negativ sosial kontroll og isolasjon.
- Psykiske helseplager som depresjon og angst.
- Selvskading og/eller selvmordsforsøk.
- Spiseforstyrrelser.
- Uønsket graviditet.
- Andre familiemedlemmer har vært utsatt for tvangsekteskap.
- Personer som har en atferd, eller det er rykter om en atferd, som strider med familiens/miljøets normer og verdier, og det dukker opp en uventet reise til hjemlandet.
- Personer fra familier der praksis er å gifte seg med søskenbarn, og det dukker opp for eksempel en uventet reise til hjemlandet.
- Personen forteller om en forlovelse eller en nært forestående forlovelse.
- Nylig bosatte unge flyktninger som har kommet som enslige mindreårige og flytter inn til familier som allerede er bosatt i Norge. Dette gjelder spesielt jenter.

Opplysningsplikt og avvergeplikt

Opplysningsplikten:

Ifølge barnevernloven § 6-4 har alle offentlig ansatte, samt en rekke yrkesutøvere med profesjonsbestemt taushetsplikt, uavhengig av om vedkommende arbeider i det offentlige eller i det private, plikt til å gi opplysninger til barnevernet blant annet når det er grunn til å tro at et barn blir mishandlet i hjemmet eller det foreligger andre former for alvorlig omsorgssvikt, jf. §§ 4-10, 4-11 og 4-12.

Opplysningsplikten er todelt og går foran taushetsplikten:

3. Du skal på eget initiativ og uoppfordret informere barneverntjenesten når du er bekymret. Varsling skal skje umiddelbart. Dette omtales ofte som «meldeplikt».
4. Du plikter å gi opplysninger når barneverntjenesten ber om det.

Avvergeplikten:

Ifølge straffelovens generelle bestemmelse er alle forpliktet til «gjennom anmeldelse eller på annen måte å søke å avverge en straffbar handling eller følgene av den, på et tidspunkt da dette fortsatt er mulig og det fremstår som sikkert eller mest sannsynlig at handlingen er eller vil bli begått». Den generelle avvergingsplikten omfatter også deg som fagperson.

Avvergeplikten gjelder de straffbare handlingene som det vises til i § 196 i straffeloven. Eksempler på slike handlinger er voldtekt og seksuell omgang ved misbruk av overmaktsforhold og lignende, alvorlig eller gjentatt mishandling eller overgrep i nære relasjoner og grov kroppsskade. Tvangsekteskap og barneekteskap kan innfortolkes som mishandling i nære relasjoner.

Avvergeplikten går foran lovpålagt taushetsplikt og gjelder alle og til enhver tid – både på jobb og i fritiden.

Plikten til å avverge kjønnslemlestelse følger av straffeloven § 284 tredje ledd. I likhet med straffeloven § 196 gjelder avvergeplikten etter straffeloven § 284 tredje ledd uten hensyn til taushetsplikt.¹

Det er straffbart å medvirke til brudd på avvergeplikten, for eksempel ved å overtale noen til ikke å melde fra til politiet.

1 Avvergeplikten inntreffer når det er mer sannsynlig at en jente/ kvinne kan bli utsatt for kjønnslemlestelse enn at hun ikke vil bli det, og når det er en mulighet for å avverge inngrepet. Avverging kan skje ved melding til barneverntjeneste, melding til politiet eller på annen måte. Følgende er omfattet av avvergeplikten: yrkesutøvere og ansatte i barnehager, barnevernet, sosialtjenesten, helse- og omsorgstjenesten, skoler, skolefritidsordninger og trossamfunn, samt forstandere og religiøse ledere i trossamfunn.

Temaer som bør belyses under samtalen

Forklar at du har taushetsplikt, men at du kan komme til å måtte vurdere denne opp mot opplysningsplikten og avvergeplikten.

- Hva har skjedd?
- Er det planer om giftermål eller blitt gjennomført et giftermål, i så fall med hvem?
- Hvem har bestemt giftermålet?
- Er du forlovet? Når, hvor, hvem?
- Har noen i din familie blitt giftet bort mot sin vilje?
- Hvem er involvert i konflikten?
- Hvem stoler du på?
- Har du vært i kontakt med øvrig hjelpeapparat tidligere?
- Hva er din og din families oppholdsstatus?
- Er det fysisk eller annen form for vold i bildet?
- Er situasjonen slik at du ikke kan gå hjem uten fare for alvorlige konsekvenser?
- Er det fare for at du kan bli isolert, tvunget til utlandet og/eller tvunget til ekteskap i umiddelbar fremtid?

Hva gjør du med informasjonen du har fått?

Personen er under 18 år

- Dersom det er grunn til å tro at et barn / en ungdom er utsatt for, eller står i fare for å bli utsatt for, tvangsekteskap, har du plikt til å melde fra til barnevernet. I slike situasjoner skal du umiddelbart gi opplysninger videre til barneverntjenesten. Du skal ikke foreta ytterligere undersøkelse for å bekrefte eller avkrefte mistanken.
- Hvis du er i tvil om hvorvidt bekymringen din utløser opplysningsplikten, kan det være nyttig å diskutere saken anonymt med barneverntjenesten og få konkrete råd.
- Hvis et barns liv eller helse står i fare, må du umiddelbart melde fra til politiet, jf. avvergeplikten.

Personen er over 18 år

- Dersom det er grunn til å tro at en person er utsatt for, eller står i fare for å bli utsatt for, tvangsekteskap, skal politiet kontaktes.
- Om personen ønsker, bør hun/han henvises til krisesenter.

Dersom du er usikker på hvordan du skal vurdere risikoen og alvorlighetsgraden i en sak, eller hvordan du skal gå frem for å kartlegge situasjonen, kan du også kontakte [Kompetanseteamet mot tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og negativ sosial kontroll](#). Kompetanseteamet kan drøfte saken anonymt og gi veiledning og konkrete råd.

Noen skoler har [minoritetsrådgivere](#), som har spisskompetanse på negativ sosial kontroll og tvangsekteskap.

Barneekteskap

Hva er barneekteskap?

Et ekteskap mellom to barn eller mellom en voksen og et barn.

- I Norge er alle personer under 18 år definert som barn.
- Barn kan ikke samtykke til ekteskap i Norge.

Barneekteskap kan både være sivilrettslig inngåtte ekteskap og utenomrettslig/religiøst inngåtte ekteskap uten sivilrettslig gyldighet i Norge.

- Sivilrettslig inngåtte ekteskap er ekteskap som er gyldige etter ekteskapslovgivningen i Norge. Et barneekteskap som er gyldig inngått i utlandet mellom to parter som på vigseltidspunktet ikke hadde noen tilknytning til Norge, anerkjennes i Norge så lenge det ikke strider mot norsk rettsorden.
- Et religiøst/utenomrettslig ekteskap er et ekteskap som kun er inngått religiøst, og som ikke er i tråd med ekteskapslovgivningen. Likevel kan partene oppleve å være gift, og de kan bli ansett som gift av slekt og nettverk i opprinnelseslandet og i Norge.
- Religiøse/utenomrettslige ekteskap er ikke gyldige i Norge. Et utenomrettslig/religiøst tvangsekteskap kan være straffbart som forsøk på overtredelse av straffeloven § 253 første ledd, jf. straffeloven § 16.
- Utenomrettslig tvangsekteskap kan straffes som ulovlig tvang, jf. straffeloven §§ 251 og 252.

Sentrale lover om barneekteskap

- Ekteskapsloven § 1 a bestemmer at den som er under 18 år, ikke kan inngå ekteskap i Norge. Fra og med 1. juli 2018 er det ikke lenger mulig å gjøre unntak fra denne regelen.
- Straffeloven § 262 andre ledd bestemmer at det er straffbart å inngå ekteskap med noen under 16 år, og straffen er fengsel inntil 3 år. Det er også straffbart å medvirke til at barneekteskap blir inngått.
- Dette gjelder også hvis ekteskapet er inngått i utlandet og gjerningspersonen har tilknytning til Norge, jmfør straffeloven § 5 første ledd nr. 4.
- Barneekteskap kan medføre tvungen seksuell omgang som omfattes av straffeloven kapittel 26 om seksuallovbrudd. Aktuelle straffebud er straffeloven §§ 282 og 283 om mishandling i nære relasjoner og straffeloven §§ 291 og 293 om voldtekt og grov voldtekt. Straffebudene rammer også den som medvirker til overtredelsen, jf. straffeloven § 15.

- I barneloven § 30 a står det at en avtale foreldre eller andre (for eksempel søsken) gjør om ekteskap på vegne av et barn, ikke er rettslig bindende.
- Ekteskap som er inngått under press eller tvang, kan gjøres ugyldig (ekteskapsloven § 16).

Ekteskap som er inngått i utlandet, der minst en av partene er norsk statsborger eller har fast bosted i Norge, vil være ugyldig dersom

- en av partene er under 18 år når de gifter seg
- ekteskapet er inngått uten at begge parter var til stede under vigselen
- en av partene allerede er gift

Hvorfor blir barn gift?

- tradisjon for barneekteskap
- graviditet
- kort skolegang og tidlig overgang til arbeid
- fattigdom og andre økonomiske faktorer
- krig, flukt og ønske om å beskytte barnet
- ønske om å bevare ære gjennom ekteskap
- voldtekt
- personer som bryter med normer for kjønn og seksualitet, lesbiske, homofile, bifle, transpersoner og interkjønnpersoner

Tegn som bør utløse bekymring om barneekteskap

- Synlige skader etter fysisk vold.
- Utsatt for sterk negativ sosial kontroll og isolasjon.
- Barnet/ungdommen blir overvåket og fulgt til og fra skolen.
- Psykiske helseplager som depresjon og angst.
- Selvskading og/eller selvmordsforsøk.
- Spiseforstyrrelser.
- Uønsket graviditet.
- Andre familiemedlemmer har inngått uønskede ekteskap.
- Barnet/ungdommen forteller om en forlovelse eller en nærforestående forlovelse.

Opplysningsplikt og avvergeplikt

Opplysningsplikten:

Ifølge barnevernloven § 6-4 har alle offentlig ansatte samt en rekke yrkesutøvere med profesjonsbestemt taushetsplikt, uavhengig av om vedkommende arbeider i det offentlige eller i det private, plikt til å gi opplysninger til barnevernet blant annet når det er grunn til å tro at et barn blir mishandlet i hjemmet eller det foreligger andre former for alvorlig omsorgssvikt, jf. §§ 4-10, 4-11 og 4-12.

Opplysningsplikten er todelt og går foran taushetsplikten:

5. Du skal på eget initiativ og uoppfordret informere barneverntjenesten når du er bekymret. Varsling skal skje umiddelbart. Dette omtales ofte som «meldeplikt».
6. Du plikter å gi opplysninger når barneverntjenesten ber om det.

Avvergeplikten:

Ifølge straffelovens generelle bestemmelse er alle forpliktet til «gjennom anmeldelse eller på annen måte å søke å avverge en straffbar handling eller følgene av den, på et tidspunkt da dette fortsatt er mulig og det fremstår som sikkert eller mest sannsynlig at handlingen er eller vil bli begått». Den generelle avvergingsplikten omfatter også deg som fagperson.

Avvergeplikten gjelder de straffbare handlingene som vises til i § 196 i straffeloven. Eksempler på slike handlinger er voldtekt og seksuell omgang ved misbruk av overmaktsforhold og lignende, alvorlig eller gjentatt mishandling eller overgrep i nære relasjoner og grov kroppsskade. Tvangsekteskap og barneekteskap kan innfortolkes som mishandling i nære relasjoner.

Avvergeplikten går foran lovpålagt taushetsplikt, og gjelder alle og til enhver tid – både på jobb og i fritiden.

Plikten til å avverge kjønnslemlestelse følger av straffeloven § 284 tredje ledd. I likhet med straffeloven § 196 gjelder avvergeplikten etter straffeloven § 284 tredje ledd uten hensyn til taushetsplikt.¹

Det er straffbart å medvirke til brudd på avvergeplikten, for eksempel ved å overtale noen til ikke å melde fra til politiet.

1 Avvergeplikten inntreffer når det er mer sannsynlig at en jente/ kvinne kan bli utsatt for kjønnslemlestelse enn at hun ikke vil bli det, og når det er en mulighet for å avverge inngrepet. Avverging kan skje ved melding til barneverntjeneste, melding til politiet eller på annen måte. Følgende er omfattet av avvergeplikten: yrkesutøvere og ansatte i barnehager, barnevernet, sosialtjenesten, helse- og omsorgstjenesten, skoler, skolefritidsordninger og trossamfunn, samt forstandere og religiøse ledere i trossamfunn.

Temaer som bør belyses under samtalen

Ved mistanke om barneekteskap skal du umiddelbart gi opplysninger til barnverntjenesten.

Er du usikker på om det er grunn til bekymring, kan du stille følgende spørsmål:

- Er det planer om giftermål eller blitt gjennomført et giftermål? Når, hvor, hvem?
- Frykter du å bli giftet bort mot din vilje? Når, hvor, hvem?
- Er du forlovet? Når, hvor, hvem?
- Har noen i familien blitt giftet bort mot sin vilje?
- Har familien vært i kontakt med øvrig hjelpeapparat tidligere?
- Er det fysisk eller annen form for vold i bildet?
- Er situasjonen slik at du ikke kan gå hjem uten fare for alvorlige konsekvenser?
- Er det fare for at du kan bli isolert, tvunget til utlandet og/eller tvunget til ekteskap i umiddelbar fremtid?

Hva gjør du med informasjonen du har fått?

- Dersom det er grunn til å tro at et barn er utsatt for, eller står i fare for å bli utsatt for, tvangsekteskap, har du plikt til å melde fra til barnevernet. I slike situasjoner skal du umiddelbart gi opplysninger videre til barnverntjenesten. Du skal ikke foreta ytterligere undersøkelse for å bekrefte eller avkrefte mistanken.
- Hvis du er i tvil om hvorvidt bekymringen din utløser opplysningsplikten, kan det være nyttig å diskutere saken anonymt med barnverntjenesten og få konkrete råd.
- Hvis et barns liv eller helse står i fare, må du umiddelbart melde fra til politiet, jf. avvergeplikten.
- Dersom du er usikker på hvordan du skal vurdere risikoen og alvorlighetsgraden i en sak, eller hvordan du skal gå frem for å kartlegge situasjonen, kan du også kontakte [Kompetanseteamet mot tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og negativ sosial kontroll](#). Kompetanseteamet kan drøfte saken anonymt med deg og gi veiledning og konkrete råd.

Noen skoler har [minoritetsrådgivere](#), som har spisskompetanse på negativ sosial kontroll og tvangsekteskap.

Æresrelatert vold

Hva er æresrelatert vold?

- vold utløst av familiens behov for å ivareta eller gjenopprette ære og anseelse
- vold som kvinner er særlig utsatt for fordi deres seksuelle adferd er knyttet til familiens ære
- vold som forekommer i familier med sterke kollektivistiske og patriarkalske verdier

Andre ord for ære er anseelse, godt navn eller rykte. Det kan handle om å ha respekt i det sosiale miljøet, men også om å ha selvrespekt. I samfunn hvor familien/klanen er de viktigste sosiale institusjonene, fungerer ære som en kulturell verdi som regulerer menneskers atferd. Disse samfunnene har også en patriarkalsk familiestruktur og et kollektivistisk verdisyn, hvor gruppetilhørighet står sterkt. Familiens beste kan anses som viktigere enn individets beste, og alle familiemedlemmene har ansvar for å sørge for at familien/slekten har et godt rykte.

Samfunnet styres av en æreskodeks, det vil si normer og regler som forteller hva som gir ære, og hva som fører til at æren går tapt (vanære). Fordi æren er kollektiv, vil en datters eller sønns brudd på æreskodeksen kunne slå tilbake på hele familien. Ærestapet påvirker hele storfamilien og fører til at alle er opptatt av å kontrollere hverandres oppførsel.

I patriarkalske samfunn er det ofte tabu å være lesbisk, homofil, bifil eller interkjønn- eller transperson. Dersom personens seksuelle legning eller kjønnsidentitet blir kjent, enten ved at personene står frem, via rykter eller ved at personen motsetter seg et heterofilt ekteskap, kan det føre til ærestap for familien/slekten og et «krav» om at æren gjenoprettes.

Aktuelle straffebud som kan benyttes ved æresrelatert vold:

Straffeloven § 282. Mishandling i nære relasjoner

Med fengsel inntil 6 år straffes den som ved trusler, tvang, frihetsberøvelse, vold eller andre krenkninger, alvorlig eller gjentatt mishandler

- a) sin nåværende eller tidligere ektefelle eller samboer,
- b) sin eller nåværende eller tidligere ektefelles eller samboers slektning i rett nedstigende linje,
- c) sin slektning i rett oppstigende linje,
- d) noen i sin husstand, eller
- e) noen i sin omsorg

Straffeloven § 283. Grov mishandling i nære relasjoner

Grov mishandling i nære relasjoner straffes med fengsel inntil 15 år.

Forhold som kan bryte med æreskodeksen

- bruk av «uanstendige» klær
- «uanstendig» oppførsel
- kontakt med personer av motsatt kjønn
- deltakelse i aktiviteter som ansees som «uanstendige»
- kjæresteforhold
- samleie før ekteskap
- seksuell legning
- personen søker hjelp fra utenforstående

Ærestap kan føre til

- tap av status
- latterliggjøring i det sosiale miljøet
- konflikter og brudd i slekten
- utstøting og isolering
- tap av sosialt (og yrkesmessig) nettverk
- økonomiske utfordringer ved tap av nettverk

Hvordan kan æresrelatert vold arte seg?

- alvorlig psykisk vold / press
- trusler, nedverdigelser
- utstøtelse fra familien eller trusler om å bli utstøtt
- legemsbeskadigelse
- frihetsberøvelse
- press til selvmord
- æresdrap

Æresrelatert vold er i de fleste tilfeller en form for vold i nære relasjoner, men skiller seg fra sistnevnte ved at

- volden kan bli sett på som legitim av (deler av) familien/nettverket
- det finnes flere voldsutøvere
- volden kan være resultat av en kollektiv avgjørelse
- den utsatte har få støttespillere

Disse særtrekkene får konsekvenser for sikkerhetstiltak, psykisk helse, nettverksarbeid og arbeid med familien.

Opplysningsplikt og avvergeplikt

Opplysningsplikten:

Ifølge barnevernloven § 6-4 har alle offentlig ansatte samt en rekke yrkesutøvere med profesjonsbestemt taushetsplikt, uavhengig av om vedkommende arbeider i det offentlige eller i det private, plikt til å gi opplysninger til barnevernet blant annet når det er grunn til å tro at et barn blir mishandlet i hjemmet eller det foreligger andre former for alvorlig omsorgssvikt, jf. §§ 4-10, 4-11 og 4-12.

Opplysningsplikten er todelt og går foran taushetsplikten:

7. Du skal på eget initiativ og uoppfordret («eget tiltak») informere barneverntjenesten når du er bekymret. Varsling skal skje umiddelbart. Dette omtales ofte som «meldeplikt».
8. Du plikter å gi opplysninger når barneverntjenesten ber om det.

Avvergeplikten:

Ifølge straffelovens generelle bestemmelse er alle forpliktet til «gjennom anmeldelse eller på annen måte å søke å avverge en straffbar handling eller følgene av den, på et tidspunkt da dette fortsatt er mulig og det fremstår som sikkert eller mest sannsynlig at handlingen er eller vil bli begått». Den generelle avvergingsplikten omfatter også deg som fagperson.

Avvergeplikten gjelder de straffbare handlingene som vises til i § 196 i straffeloven. Eksempler på slike handlinger er voldtekt og seksuell omgang ved misbruk av overmaktsforhold og lignende, alvorlig eller gjentatt mishandling eller overgrep i nære relasjoner grov kroppsskade.

Avvergeplikten går foran lovpålagt taushetsplikt, og gjelder alle og til enhver tid – både på jobb og i fritiden.

Plikten til å avverge kjønnslemlestelse følger av straffeloven § 284 tredje ledd. I likhet med straffeloven § 196 gjelder avvergeplikten etter straffeloven § 284 tredje ledd uten hensyn til taushetsplikt.¹

Det er straffbart å medvirke til brudd på avvergeplikten, for eksempel ved å overtale noen til ikke å melde fra til politiet.

1 Avvergeplikten inntreffer når det er mer sannsynlig at en jente/ kvinne kan bli utsatt for kjønnslemlestelse enn at hun ikke vil bli det, og når det er en mulighet for å avverge inngrepet. Avverging kan skje ved melding til barneverntjeneste, melding til politiet eller på annen måte. Følgende er omfattet av avvergeplikten: yrkesutøvere og ansatte i barnehager, barnevernet, sosialtjenesten, helse- og omsorgstjenesten, skoler, skolefritidsordninger og trossamfunn, samt forstandere og religiøse ledere i trossamfunn.

Hva gjør du med informasjonen du har fått?

Personen er under 18 år

- Dersom det er grunn til å tro at et barn/ungdom er utsatt for, eller står i fare for å bli utsatt for, æresrelatert vold, har du en plikt til å melde fra til barnevernet.
- Hvis et barns liv eller helse står i fare, må du umiddelbart melde fra til politiet, jf. avvergeplikten.
- Hvis du er i tvil om hvorvidt bekymringen din utløser meldeplikten til barneverntjenesten, kan det være nyttig å diskutere saken anonymt med barneverntjenesten og få konkrete råd.

Personen er over 18 år

- Dersom det er grunn til å tro at en person er utsatt for, eller står i fare for å bli utsatt for, æresrelatert vold, skal politi kontaktes dersom avvergeplikten inntreffer.
- Om personen ønsker, bør hun/han henvises til kriesesenter.

Dersom du er usikker på hvordan du skal vurdere risikoen og alvorlighetsgraden i en sak, eller hvordan du skal gå frem for å kartlegge situasjonen, kan du også kontakte [Kompetanseteamet mot tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og negativ sosial kontroll](#). Kompetanseteamet kan drøfte saken anonymt med deg og gi veiledning og konkrete råd.

Noen skoler har [minoritetsrådgivere](#), som har spisskompetanse på negativ sosial kontroll og tvangsekteskap.

Nyttig kontaktinfo

Det kan være vanskelig å vite hvor man som fagperson kan henvende seg for veiledning og hjelp i saker om vold, negativ sosial kontroll, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse. Her finner du en liste over spesialiserte aktører.

DRØFTING OG HJELP

Kompetanseteamet mot tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og negativ sosial kontroll

Telefon: 478 090 50 (mandag–fredag kl. 9–15)

E-post: Kompetanseteamet@bufdir.no

Kompetanseteamet er et nasjonalt tverretatlig fagteam som gir råd og veiledning til tjenesteapparatet og enkeltpersoner i saker som omhandler tvangsekteskap, kjønnslemlestelse, æresrelatert vold og negativ sosial kontroll. Kompetanseteamet koordinerer og tildeler plasser i det nasjonale bo- og støttetilbudet for personer over 18 år utsatt for tvangsekteskap og/eller æresrelatert vold. Temaet er også kontaktpunkt for utenriktjenesten og hjelpeapparatet i Norge når den utsatte befinner seg i utlandet.

Røde Kors-telefonen om tvangsekteskap og kjønnslemlestelse

Telefon: 815 55 201 (mandag–fredag kl. 9–17)

E-post: info.tvangsekteskap@redcross.no

Røde Kors-telefonen er en nasjonal informasjonstelefon. Røde Kors-telefonen jobber for å forebygge tvangsekteskap og kjønnslemlestelse og med å hjelpe personer som er utsatt for disse formene for vold.

Røde kors-telefonens ansatte har mye erfaring og kunnskap om lovverk, rettspraksis, individets rettigheter i Norge samt æresbegreper i ulike kulturer.

Minoritetsrådgivere

Se imdi.no for oversikt og kontaktinformasjon.

Minoritetsrådgivere tjenestegjør ved et utvalg skoler over hele landet som har stor andel elever med minoritetsbakgrunn. De har spesialkompetanse i problemstillinger knyttet til negativ sosial kontroll, tvangsekteskap og æresrelatert vold. De bidrar både med konkret rådgivning og oppfølging i enkeltsaker og med kompetanseheving for skolens ansatte og det offentlige hjelpeapparatet.

Integreringsrådgivere

Formålet med spesialutsendinger for integrering ved utvalgte utenriksstasjoner er å gi konsulær bistand til personer som er utsatt for negativ sosial kontroll, tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og æresrelatert vold. Integreringsrådgiverne

skal også bidra til kompetanseheving i tjenesteapparatet gjennom råd og veiledning i enkeltsaker og gjennom kompetansehevingstiltak.

Se imdi.no, bufdir.no og UD for nærmere informasjon. Integreringsrådgiverne er for tiden utstasjonert på følgende fire ambassader:

Islamabad, Pakistan (dekker også Afghanistan)

Telefon resepsjon: +92-51-2077700

E-post: emb.islamabad@mfa.no

Amman, Jordan (dekker også Irak)

Telefon resepsjon: +962-6-5931646

E-post: emb.amman@mfa.no

Nairobi, Kenya (dekker også Somalia)

Telefon resepsjon: +254 20 425 1000

E-post: emb.nairobi@mfa.no

Ankara, Tyrkia (dekker også Iran)

Telefon resepsjon: +90 312 408 48 00

E-post: emb.ankara@mfa.no

Utenriksdepartementets operative senter (UDops)

UDops er i drift 24 timer i døgnet 365 dager i året. En av senterets viktigste oppgaver er å håndtere nødsamtaler som rettes til utenriksstasjonene utenfor ordinære åpningstid.

Du kan alltid nå UDops operative senter på Tlf: +47 23 95 00 00 eller pr e-post: UDops@mfa.no

Familievernet

Se bufdir.no for kontaktinformasjon.

Familievernet er en spesialtjeneste som gir tilbud om behandling og rådgivning til alle som opplever vansker, konflikter eller kriser i familien. Familievernet har også i oppgave å hjelpe personer som er utsatt for æresrelatert vold og trusler om tvangsekteskap. De samarbeider med blandt annet politi, barnevern og krisesentre.

Du finner ditt lokale familievernkontor på Bufdir.no

Skeiv Verden

Telefon: 23 21 45 98/ 950 93 293

E-post: post@skeivverden.no

Skeiv verden er en nasjonal interesseorganisasjon for lesbiske, homofile, bifile og trans-, interkjønn- og queerpersoner (lhbtqi) med minoritetsbakgrunn. De har mye erfaring med unge mennesker som er redde og utsatt for tvangsekteskap og negativ sosial kontroll.

AKUTT HJELP

Krisesentrene

Se Krisesentersekretariatet sin nettside for døgnåpne telefonnumre.

Når en person er over 18 år, er et krisesenter det primære tilbudet i akuttsituasjoner. Krisesentrene skal gi et trygt, midlertidig og gratis botilbud til personer som blir utsatt for vold i nære relasjoner. Alle krisesentrene har ulike sikkerhetstiltak for å gjøre sentrene trygge. Krisesentrene har også et dagtilbud for personer som trenger noen å snakke med, men som ikke ønsker eller har behov for å bo der. På dagtilbudet kan utsatte for vold i nære relasjoner få tilbud om samtaler med ansatte som har spesialkompetanse på å snakke med voldsutsatte.

Barnevernet

Se bufdir.no for kontakinformasjon.

Barnevernet har ansvar for å sikre at barn og unge under 18 år ikke lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling. Barnevernet har et selvstendig ansvar for å beskytte unge under 18 år som utsettes for trusler om, eller blir utsatt for, tvangsekteskap og æresrelatert vold. Hvis du mistenker at en person under 18 år utsettes for negativ sosial kontroll, vold, tvangsekteskap eller trusler om tvangsekteskap, ta kontakt med barneverntjenesten nærmest der den unge befinner seg. De kan gi deg tips og råd for hvordan du bør gå frem. Barnevernet kan beskytte den unge mot overgrep gjennom plassering på institusjon eller beredskapshjem, eller gjennom hjelpetiltak i familien.

Politiet

Politiet kan nås på telefon 02800.

Mange som blir utsatt for negativ sosial kontroll og/ eller tvunget til å gifte seg, blir også utsatt for andre typer psykisk og/eller fysisk vold. Politi og påtalemyndighet har rett og plikt til å ivareta den enkeltes sikkerhet, og det er politiets oppgave å gjøre en sikkerhetsvurdering. Hvis du mistenker at noens liv eller helse står i fare, må du kontakte politiet.

Familievoldskoordinatorer finnes i alle politidistrikt. De kan samarbeide med deg som arbeider med saker relatert til tvangsekteskap eller annen vold i familien. Koordinatoren legger til rette for at den voldsutsatte og de pårørende møtes med forståelse, kunnskap og innsikt fra politiet.

For unge som er i fare og som har behov for beskyttelse fra tvangsekteskap og negativ sosial kontroll, finnes også et botilbud som er administrert av Bufdir. Tildeling skjer etter politiets sikkerhetsvurdering

